

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.440.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 18584 Pani Posłanki Małgorzaty Pępek, w sprawie zmian w zakresie wydatkowania środków Funduszu Pracy oraz finansowania zadań realizowanych przez powiatowe urzędy pracy, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Tytułem wstępu pragnę zaznaczyć, że zgodnie z art. 29 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹ (dalej jako: „ustawa o finansach publicznych”) podstawą gospodarowania, w trakcie roku budżetowego, środkami Funduszu Pracy (dalej „FP”) jest roczny plan finansowy FP będący załącznikiem do ustawy budżetowej. W toku prac nad projektem ustawy budżetowej na dany rok budżetowy Minister Finansów i Gospodarki, w trybie i terminach określonych przez przepisy dotyczące prac nad projektem ustawy budżetowej wydane na podstawie art. 138 ust. 6 ustawy o finansach publicznych, przekazuje wstępną kwotę wydatków na dany rok oraz wyjściowe kwoty wydatków na kolejne lata dla poszczególnych dysponentów części budżetowych. Pismem z 25 lipca 2025 r. Minister Finansów i Gospodarki przekazał do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej limit wydatków FP do uwzględnienia w projekcie planu finansowego na 2026 r. Limit określono na poziomie 10,1 mld zł, tj. niższym niż w roku 2025 o 1 mld zł.

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na każdym etapie uzgodnień wskazywał, przedstawiając w tym zakresie szczegółowe uzasadnienie, na konieczność utrzymania finansowania aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu na poziomie analogicznym do roku 2025 r. Pomimo tego kwotę zabezpieczoną w planie FP na 2026 r. ustalono na poziomie niższym od postulowanych potrzeb finansowych.

Minister Finansów i Gospodarki, odpowiadając na pytania o możliwość zwiększenia kwoty środków FP w br. z przeznaczeniem na działania aktywizacyjne wielokrotnie wskazywał, że Polska objęta jest procedurą nadmiernego deficytu (EDP), która determinuje konieczność konsolidacji finansów publicznych i redukcji deficytu w kolejnych latach, co znajduje odzwierciedlenie w średniookresowym planie budżetowo-strukturalnym na lata 2025-2028 określającym ścieżkę wydatków do 2028 r., jakiej przestrzeganie jest niezbędne do ograniczenia deficytu nominalnego i redukcji długu w średnim okresie. Minister wskazywał też, że wydatki FP objęte są stabilizującą regułą wydatkową (SRW) oraz limitem wydatków wskazywanym corocznie w ustawie budżetowej, w związku z czym zwiększenie limitu wydatków FP może odbyć się pod warunkiem wskazania oszczędności powstałych na innych zadaniach objętych tą regułą. Na dzień dzisiejszy, uwzględniając zgłaszane potrzeby i ograniczone środki, nie ma wygenerowanych oszczędności, które można przesunąć na finansowanie kosztów realizacji form pomocy.

¹ Dz.U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm.

Ustalenie niższego limitu wydatków FP miało bezpośredni wpływ na wysokość kwoty środków FP wskazanej w planie finansowym FP na finansowanie form pomocy przez samorządy powiatowe. Jej podział na poszczególne regiony regulują przepisy ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia² i wydane na podstawie art. 277 tego aktu rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 listopada 2025 r. w sprawie zasad gospodarki finansowej Funduszu Pracy³ (dalej jako: „rozporządzenie RM”).

Na podstawie art. 267 ust. 4 ustawy w związku z § 6 rozporządzenia RM kwota środków FP na finansowanie form pomocy, w tym tych realizowanych w ramach projektów EFS+, określona w planie finansowym FP na br. - pomniejszona o rezerwę pozostająca w dyspozycji ministra właściwego do spraw pracy - dzielona jest między województwa algorytmem. Następnie kwoty ustalone dla samorządów województw są dzielone dla poszczególnych samorządów powiatowych przez zarząd województwa według kryteriów określonych przez sejmik województwa, o których mowa w art. 267 ust. 7 ustawy. Ich katalog jest otwarty, co oznacza, że podczas opracowywania kryteriów podziału istnieje możliwość uwzględnienia szczególnych potrzeb lokalnych rynków pracy. Nie przewiduje się zmiany w przepisie dotyczącym kryteriów podziału środków FP według których zarząd województwa dzieli środki na poszczególne powiatowe urzędy pracy.

Ze wskazanych środków finansowane są wszystkie formy pomocy określone w ustawie. Minister właściwy do spraw pracy nie przyznaje środków FP na poszczególne formy pomocy ujęte w ustawie. Wyboru wdrażanych form pomocy, w ramach łącznej kwoty ustalonej dla samorządu powiatu, dokonuje starosta po zasięgnięciu opinii powiatowej rady rynku pracy. To samorządy powiatów decydują, uwzględniając potrzeby lokalnych rynków pracy i własne możliwości, o wyborze i finansowaniu poszczególnych form pomocy. Minister nie ma zatem bezpośredniego wpływu na liczbę aktywizowanych osób i wybór konkretnych form pomocy. Kierownictwo resortu pracy prowadzi stały dialog z urzędami pracy i konwentami, aby szybko kierować dostępne środki tam, gdzie potrzeby są największe. Monitoring rynku pracy oraz sytuacji związanej z potrzebami urzędów pracy prowadzony jest na bieżąco.

Niezależnie od środków przekazywanych samorządom powiatowym minister właściwy do spraw pracy dysponuje rezerwą FP, którą może uruchomić m.in. w celu niwelowania negatywnych skutków zmniejszenia środków FP przyznanych na aktywizację. W jej ramach możliwe jest zwiększanie samorządom środków na finansowanie form pomocy w danym roku budżetowym, z uwzględnieniem potrzeb zgłaszanych przez urzędy pracy. Procedurę ubiegania się o środki z rezerwy FP określono w dokumencie „Zasady ubiegania się o środki rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie działań aktywizacyjnych w 2026 roku”, opublikowanym w Intranecie Publicznych Służb Zatrudnienia. W lipcu br. ogłoszono II nabór wniosków o środki z rezerwy FP na finansowanie programów aktywizacji zawodowej, na który przeznaczono 87 mln zł. Nabór trwał do 27 lipca. Weryfikacja i ocena złożonych wniosków jest w toku.

Nawiązując do propozycji przedstawionej w stanowisku XXXIII Zgromadzenia Ogólnego Związku Powiatów Polskich pragnę ponownie podkreślić, że Plan finansowy FP stanowi załącznik do ustawy budżetowej. Biorąc pod uwagę proces opracowywania i uchwalania budżetu państwa, w trakcie którego Minister Finansów i Gospodarki wskazuje ogólny limit wydatków FP na poziomie znacznie niższym względem wysokości planowanych

² Dz. U. poz. 620, z późn. zm.

³ Dz. U. poz. 1662.

przychodów FP, usztywnienie limitu wydatków na formy pomocy w stosunku do przychodów mogłoby znacznie ograniczyć możliwość realizacji pozostałych działań ustawowych, a w pewnych sytuacjach nawet spowodować brak środków na wydatki obligatoryjne, w tym na zasiłki dla bezrobotnych.

Z uwagi na mnogość zadań ustawowych ujętych w planie finansowym FP kwoty na te zadania, w tym na formy pomocy, powinny być rokrocznie określone przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z uwzględnieniem bieżącej i prognozowanej sytuacji na rynku pracy.

Do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej kierowane są z urzędów pracy uwagi i propozycje modyfikacji przepisów regulujących formy pomocy określone w ustawie o rynku pracy i służbach zatrudnienia, w tym dotyczące umożliwienia przekazywania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej w kwotach netto. Kierownictwo resortu pracy prowadzi w tym przedmiocie stały dialog z urzędami, a ww. propozycja wraz z oceną skutków wprowadzenia takich zmian dla ich potencjalnych beneficjentów i realizujących przedmiotowe zadanie powiatowych urzędów pracy jest analizowana.

Należy zaznaczyć, że realizacja zadań ustawowych w sytuacji ograniczonych środków na aktywizację jest możliwa, wymaga jednak intensyfikacji działań niewymagających angażowania środków FP. Do takich form pomocy należy np. pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe, czyli z jednej strony efektywna współpraca z pracodawcami w celu pozyskiwania niesubsydiowanych ofert pracy, z drugiej zaś – trafna identyfikacja predyspozycji zawodowych, potrzeb klienta i kwalifikacji niezbędnych na nowoczesnym rynku pracy. Decyzje dotyczące kierowania bezrobotnych do udziału w aktywnych formach pomocy, w ramach dostępnych środków, powinny być poprzedzone wnikliwą analizą ich oczekiwań, potrzeb i możliwości.

Z dostępnych danych, wynika że działania te odnoszą skutek. Liczba podjęć pracy niesubsydiowanej przez zarejestrowanych w urzędach pracy bezrobotnych wzrasta. Od stycznia do końca czerwca br. prace niesubsydiowane podjęło prawie 320 tys. bezrobotnych, czyli o 41,8 tys. (o 15%) więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku, przy spadku ofert pracy zgłoszonych w tym samym czasie do urzędów pracy.

Warto dodać, że sytuacja na rynku pracy jest dobra, a bezrobocie rejestrowane, szczególnie w dużych miastach i powiatach do nich przyległych, niskie. W obliczu stabilnej sytuacji gospodarczej stwarza to szansę na dalsze kreowanie przez pracodawców niesubsydiowanych miejsc pracy.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Katarzyna Nowakowska

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/